

APTE

APTE : A pathway to employment

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
1. A projekt	1
2. Partnerszervezetek	1
3. Beszámoló	3
MI AZ SZOCIÁLIS GAZDASÁG?	4
1. Szociális gazdaság Európában	4
1.1. A definíció elemei	4
1.2. A jelenlegi szociális-szakmai kihívások	6
1.3. Európai Stratégia	7
2. Szociális gazdaság és foglalkoztatottság a partner országokban	8
2.1. Belgium	8
2.2. Franciaország	9
2.3. Magyarország	10
2.4. Spanyolország	11
HOGYAN KÍSÉRJÜK AZ ÁLLÁSKERESŐKET ?	12
1. APTE : felmérés és fójusz csoport	12
1.1. Áttekintés	12
1.2. Demográfiai elemzés	14
1.3. Főbb eredmények	16
2. Tanulságok a foglalkoztatáshoz vezető úthoz	20
KONKLÚZIÓ	22
BIBLIOGRÁFIA	23

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partners

Groupe One, *Belgium*

Pour la Solidarité-PLS, *Belgium*

Pro Bono Lab, *France*

Onkentes, *Hungary*

Work for Social, *Spain*

Coordinator

Pro Bono Lab

Design

Pour la Solidarité - PLS, 2023

Project Number : 2021-1-FR01-KA220-ADU-000029505

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus+ Programme. This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

BEVEZETÉS

1. A PROJEKT

Az **APTE** (*A Pathway To Employment - Út a foglalkoztatottsághoz*) egy európai projekt, amely egy innovatív programnak köszönhetően lehetővé kívánja tenni a kevésbé vagy egyáltalán nem képzett fiatalok, valamint a 45 év feletti, munkát kereső felnőttek számára a társadalmi és szakmai integrációt. Ez az útvonal a szociális és fenntartható gazdaság felfedezésére és megismerésére összpontosít, elméletben a műhelymunkák során, gyakorlatban pedig a nem kormányzati szervezetekkel való együttműködés révén. **Mentorálást, pro bono** küldetéseket és **különböző workshopokat** használunk eszközként, hogy a munkakeresők számára megnyíljon a lehetőségek tárháza, hogy tudatosítsuk bennük a képességeiket, és megkönnyítsük a jövő ágazataiban való elhelyezkedésüket. E két csoport - a 18-25 év közötti fiatalok és a 45 év feletti felnőttek - keveredése lehetővé teszi a generációk közötti kapcsolatok kialakítását a páros mentorálás révén, és mivel munkát keresnek, segít nekik felfedezni a jövő ágazatait és szakmáit is. Hogy elérjük a céljainkat:

1. Fókuszcsoportot és online felmérést végeztünk, amely feltárta a fiatal és alacsonyán képzett álláskeresőket, valamint a 45 év feletti nehézégeit, igényeit és motivációit.
2. Eszközöket hozunk létre egy olyan foglalkoztathatósági pálya megalkotásához, amely a szociális és fenntartható gazdaság felfedezésére összpontosít. Ezt az útvonalat 4 országban állítjuk fel és teszteljük, hogy előre lássuk a különböző helyzeteket és környezeteket.
3. Kiegészítő eszközöket hozunk létre a projekt megkettőzésének és terjesztésének megkönnyítése érdekében az álláskeresőket kísérő, a mentorálásban, illetve az önkéntes munkában részt vevő szereplők számára.

2. PARTNERSZERVEZETEK

Ebben az európai projektben 4 országból 5, egymást kiegészítő szaktudással rendelkező szervezet működik együtt.

A **Pro Bono Lab** francia szervezet a projekt vezetője. A 2011-ben alapított Pro Bono Lab önkéntesekből álló csapatokat mozgósít, hogy készségalapú (azaz pro bono) önkéntes szolgáltatásokat nyújtsanak kis és közepes nonprofit szervezeteknek. Tanulmányokat és hatásméréseket készítenek, és olyan forrásokat teremtenek meg, amelyek lehetővé teszik egy-egy projekt megismétlését. Az évek során olyan módszertant fejlesztettek ki, amely biztosítja a készségalapú elkötelezettségi forma relevanciáját mind a kedvezményezett szervezet, mind a bevont önkéntesek számára. A Pro Bono Lab fiataloknak és álláskeresőknél szóló elköteleződési programokat valósított meg, és mérte a számukra jelentkező előnyöket, például azt, hogy az elkötelezettség segít visszanyerni az önbizalmat és/vagy fejleszteni a készségeket. Tanulmányokat jelentettek meg arról, hogy milyen előnyöket nyújt az önkéntesek számára, műhelymunkákat szerveztek a készségek azonosításáról, illetve nyitni szeretnének a kiszolgáltató csoportok bevonása terén.

A **Work for Social** egy nonprofit szervezet, melynek célja a pro bono tevékenységek (szakmai önkéntesség) népszerűsítése a különböző gazdasági szektorokban, ennek érdekében szakmai önkéntességet biztosít a különböző gazdasági szektorok, tudást és forrásokat a nonprofitok számára, így csökkentve a tudáshiány okozta szakadékat a szociális és a magánszektor között. Ez az első pro bono közvetítő szervezet Spanyolországban, és az első spanyol szervezet, mely csatlakozott a Global Pro Bono Network-höz (2015-ben). Közvetítőként összekapcsolja a nonprofitokat és más szociális szervezeteket a vállalatokkal, illetve olyan magánszemélyekkel, akik szívesen bocsátják ingyen rendelkezésre a szakmai tudásukat ezek számára.

A 2002-ben alapított **Önkéntes Központ Alapítvány** egy olyan független nonprofit szervezet, melynek célja, hogy fejlessze és minden lehetséges eszközzel előmozdítsa egy jobb önkéntes környezet kialakulását, illetve ösztönözze a közösségi részvételt Magyarországon. Az elmúlt 15 év során számos helyi, országos és nemzetközi projektet koordinált az önkéntesek fejlesztése és képzése terén. Kiterjedt együttműködési hálózattal rendelkezik civil szervezetekkel, kormányzati szervekkel és az üzleti szférával. Az ÖKA széleskörű tapasztalatokkal rendelkezik az önkéntesség és képzés révén történő foglalkoztatás támogatásában.

A **POUR LA SOLIDARITÉ** (PLS) egy független, a szolidaritás és a fenntarthatóság Európája iránt elkötelezett európai szakmai szervezet, amely az európai szociális modell védelmének és megszilárdításán dolgozik, a gazdasági fejlődés és a társadalmi igazságosság közötti finom egyensúly megteremtésével. A PLS közel húszéves tapasztalattal rendelkezik az európai projektek koordinálása és végrehajtása terén. A mentorálás kérdésében úttörő szerepet játszó brüsszeli PLS aktívan dolgozik a kiszolgáltatott csoportok foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek, a kevéssé vagy egyáltalán nem képzett fiatalok integrációjának és a nem elismert diplomával rendelkező, 45 év feletti személyek szakmai integrációjának kérdésén. Már valósítottak meg mentorprogramokat, és rendelkeznek módszertannal a megfelelő párok létrehozására. Most egy másik utat szeretnének kidolgozni, melyben pro bono küldetések segítségével fejleszthetik a kedvezményezettek a képességeiket.

Az 1997-ben alapított **GROUPE ONE ASBL** egy olyan társulási struktúra, amely támogatja az önálló munkahelyteremtést. Székhelyei Belgiumban vannak, mind a brüsszeli, mind a vallon régióban. A Group One olyan megközelítést kínál, amely az aktív pedagógián alapul, interaktív szerepjátékok, a változás módszerei, mint például a neuro-menedzsment és a kollektív intelligencia technikái révén. A Groupe One ingyenes szakmai támogatást nyújt projektvezetőknek és különösen álláskeresőknél, hogy fenntartható fejlődési szemléletű üzleti tervük elkészítésében és a finanszírozás keresésében segítse őket.

E célból az egyesület egy sor egyszerű és innovatív, a kisvállalkozásokra szabott eszközt és pénzügyi menedzsment eszközt fejlesztett ki, hogy segítse őket a fenntartható és helyi munkahelyek létrehozásában.

3. A BESZÁMOLÓ

Ezzel a beszámolóval szeretnénk **felhívni a figyelmet** az európai **szociális** és fenntartható **gazdaságban** rejlő lehetőségekre, külön kiemelve az egyes partnerországokat. A fenntartható fejlődés célkitűzéseinek eléréséhez a polgároknak tudatosítaniuk kell a társadalmaink előtt álló szociális, társadalmi és környezeti kihívásokat. Remélhetőleg sikerül felkeltenünk az érdeklődést a jövő ágazatai iránt. Szeretnénk megérteni a projekt elsődleges kedvezményezettjeinek és célcsoportjának - a kevés képesítéssel rendelkező fiatal álláskeresők vagy a 45 év feletti álláskeresők - **igényeit, vágyait és motivációit** is. Ennek érdekében fókuszcsoportokat vizsgáltunk a célközönséggel foglalkozó szakemberekkel és szervezetekkel. Kvantitatívabb vizsgálatot is végeztünk egy kérdőív segítségével, amelyet alacsonyán képzett fiatal álláskeresők és 45 év feletti álláskeresők körében osztottunk ki. Továbbá **javaslatokat szeretnénk tenni és kiegészíteni** az ezeket az embereket kísérő vagy kísérni kívánó szociális gazdasági szereplők és szervezetek (különösen a mentorálás szereplői) erőforrásait, hogy tevékenységüket támogató eszközök álljanak rendelkezésre. Végül ez a jelentés lesz az **alap, amelyre a projekthez kapcsolódó tevékenységeink épülnek**. Ha határozott elképzeléseink vannak arról, hogy milyen eszközöket kell bevezetni egy innovatív és releváns útvonal létrehozásához, akkor ezeket konkrét számadatokkal is meg akarjuk erősíteni, és szeretnénk meghatározni azokat az elemeket, amelyek tökéletesítenék ezt az utat, és reálissá tennék azt a minél jobb megismételhetőség érdekében.

MI AZ A SZOCIÁLIS GAZDASÁG?

Az APTE projekt célja, a szociális és fenntartható gazdaság tudatosítása a munkakeresők körében, ezáltal szélesítve a látókörüket, illetve új szakmai perspektívák nyitása. Közvetve az ágazat fejlődését is elő szeretnénk mozdítani azáltal, hogy sokféle szakmai területről érkező embert szólítunk meg. Ezért a következő részben megpróbáljuk meghatározni a szociális gazdaságot, az általa kínált lehetőségeket és az előtte álló kihívásokat európai és nemzeti szinten a konzorciumban részt vevő országok mindegyikére vonatkozóan.

1. SZOCIÁLIS GAZDASÁG EURÓPÁBAN

1.1 A DEFINÍCIÓ ELEMEI

Szociális gazdaság

2011-ben az Európai Bizottság bemutatta a “Társadalomtudatos Vállalkozás” (SBI) nevű programját. Az SBI európai szintű fellépést határoz meg konkrét intézkedéseken keresztül a szociális vállalkozások számára kedvező környezet megteremtése érdekében. A következő 10 évben végzett munka eredményeként 2021. decemberében elkészült a szociális gazdaságra vonatkozó európai cselekvési terv.[1] Ez a terv rendezi azokat az intézkedéseket, amelyeket a következő 10 évben mind a Bizottságnak, mind a tagállamoknak és az érdekelt feleknek meg kell tenniük a szociális gazdaság fejlesztése érdekében.

A szociális gazdaság kifejezés hagyományosan négy olyan fő szerveződési típusra utal, melyek a tagjaiknak vagy a társadalom egészének bizonyos javakat és szolgáltatásokat nyújtanak: szövetkezetek, kölcsönös segélyegyesületek, egyesületek (beleértve a jótékonyági szervezeteket) és alapítványok.[2]

A közelmúltban, 2022. júniusában a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) megalkotta a **szociális és szolidáris gazdasági (SSE)** első háromoldalú definícióját.[3] E definíció alapján: “A szociális és szolidáris gazdaság olyan vállalkozásokat, szervezeteket és egyéb entitásokat foglal magába, amelyek a kollektív és/vagy általános érdekek szolgálatában gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi tevékenységet folytatnak, és amelyek az önkéntes együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás, a demokratikus és/vagy részvételi irányítás, az autonómia és függetlenség, valamint a többlet és/vagy nyereség, és eszközök elosztása és felhasználása során az emberek és a társadalmi célok elsőbbséget élveznek a tőkével szemben. A szociális és szolidáris gazdasági szervezetek hosszú távú működésre és fenntarthatóságra, valamint az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenetre törekszenek, és a gazdaság valamennyi ágazatában működnek.”[4]

[1] European Commission (December, 2021) : Social Economy Action Plan

[2] Ibid.

[3] The International Labour Organisation (ILO) is the only United Nations agency whose members are representatives of governments, employers and workers.

[4] ILO (June, 2022), Resolution concerning decent work and the social and solidarity economy

A szociális gazdaság **két fő szerepet** játszik a gazdasági rendszerben: először is **helyreállító szerepet** a piacgazdaság és az állami intézkedések által le nem fedett társadalmi szükségletek kielégítésével; másodsor **átalakító szerepet** a gazdasági tevékenység inkluzívabb és fenntarthatóbb megszervezésének innovatív módjainak kikísérletezésével és megvalósításával.[5]

Szervezetek

Európában a szociális gazdaság elsősorban a következőket fedi le: szövetkezetek, kölcsönös segélyegyesületek, egyesületek (beleértve a jótékonyági szervezeteket is), alapítványok és szociális vállalkozások.[6]

A **szövetkezetek** emberközpontú vállalkozásokat jelölnek, amelyek közös társadalmi és gazdasági célok elérése érdekében a tagok közös tulajdonában vannak, és demokratikusan ellenőrzik őket. Megoldást kínálnak azon munkavállalók számára, akik közösen szeretnék megvásárolni vállalatukat. A **kölcsönös segélyegyesületek** a tagok tulajdonában lévő és általuk irányított magánszervezetek. Fontos szerepet játszanak az egészségbiztosításban, valamint a jó, megfizethető és mindenki számára hozzáférhető egészségügyi, hosszú távú gondozási és egyéb társadalombiztosítási szolgáltatások nyújtásában. A szolidaritás, a megfizethetőség, a megkülönböztetés- és kirekesztésmentesség elvei vezérlik őket, és gyakran a hatóságok kulcsfontosságú partnerei, akik innovatív szociális szolgáltatásokat, például egészségügyi és általános ápolási szolgáltatásokat nyújtanak. Az **egyesületek** olyan egyedülálló teret kínálnak, ahol a polgárok közös érdekeket képviselnek, társadalmi kohéziót és kölcsönös megértést teremtenek. A **közhasznú alapítványok** vagyonalapúak és célorientáltak, és a környezetvédelem, a szociális szolgáltatások, az egészségügy és az oktatás, a tudomány, a kutatás, a művészet és a kultúra területeitől kezdve a legkülönbözőbb területekre összpontosítanak. Jelenleg a **szociális vállalkozásokat** is a szociális gazdaság részének tekintik. Működésük során vállalkozói és gyakran innovatív módon kínálnak árukat és szolgáltatásokat a piac számára, és kereskedelmi tevékenységük hátterében társadalmi és/vagy környezetvédelmi célok állnak. A nyereséget elsősorban társadalmi céljuk elérése érdekében fektetik be újra.

Kulcsszereplők

A szociális gazdaság az európai gazdaság egyik legfontosabb társadalmi-gazdasági szereplője. A szociális gazdaságban **2,8 millió vállalkozás és szervezet** működik, a kisvállalkozásoktól a nagy európai csoportokig. [7] A szociális gazdaság szereplői az összes ágazatot együttvéve **13,6 millió embert** foglalkoztatnak (az uniós munkaerő mintegy 6,2%-át), és az EU bruttó hazai termékének (GDP) 8%-át adják. Ez az ágazat számos önkéntest is mozgósít. Nem kevesebb, mint **5,5 millió teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalót** mozgósítanak a szociális és szolidáris gazdaság szereplői. Ezen túlmenően Európában több, mint 232 millióan tagjai szövetkezeteknek, kölcsönös önszegélyező társaságoknak vagy hasonló szervezeteknek.

[5] Organisation for Economic Co-operation and Development (July 2020), Social economy and the COVID-19 crisis: current and future roles

[6] Ibid. p.4

[7] Ibid. p.4

1.2. A JELENLEGI SZOCIÁLIS-SZAKMAI KIHÍVÁSOK

A szociális és szolidáris gazdaság a közvetlen és közvetett foglalkoztatás forrása. Egyes munkahelyek közvetlenül a szociális és szolidáris gazdaság szervezetein belül jönnek létre. Másokat az e szervezetek által a különböző ágazatokban - az élelmiszeripar és a lakhatástól kezdve a gyermek- és idősgondozáson át a pénzügyi szolgáltatásokig - nyújtott áruk és szolgáltatások révén hoznak létre és tartanak fenn. Bár a szociális és szolidáris gazdaság szerepet játszik a foglalkoztatásban és a jövedelemteremtésben, továbbra is jelentős kihívásokkal kell szembenéznie.[8]

Finanszírozás

Annak ellenére, hogy alternatívát kíván nyújtani, a szociális gazdaság továbbra is a kapitalista gazdaságba és annak piaci logikájába ágyazódik.[9] A finanszírozáshoz való hozzáférés tehát a szociális gazdaság fejlődésének egyik legnagyobb kihívása. A szociális és szolidáris gazdaságok egyes jellemzői megkönnyítik az olyan finanszírozási formákhoz való hozzáférést, mint a támogatások, a szubvenciók, a megfizethető állami kölcsönök vagy a kiegészítő valutarendszerek. Másrészt viszont e szociális és szolidáris gazdaságok gyakran csak nagyon korlátozottan férnek hozzá a hagyományos bankrendszerhez. Hasonló akadályokkal szembesülnek, mint amilyenekkel a kis- és középvállalkozások gyakran találkoznak. Sőt, a támogató programokkal kapcsolatos információk hiánya és a konzultációs szolgáltatások magas ára fontos akadálya a szociális és szolidáris gazdaság fejlődésének. Ugyanakkor továbbra is féltő, hogy a hagyományos finanszírozási mechanizmusok alkalmazása alááshatja a szociális és szolidáris gazdaság értékeit és gyakorlatát, különösen a demokratikus kormányzás és a nyereségelosztás korlátozása tekintetében. Egy olyan időszakban, amikor a különböző ágazatokban működő szociális és szolidáris gazdaságok fejlesztik és diverzifikálják tevékenységüket, és a tőkeigényük valószínűleg növekedni fog, mindenképpen biztosítani kell, hogy ezek az egységek a pénzügyi eszközök szélesebb köréhez férjenek hozzá.

Dupla átmenet: digitális és ökológiai

Digitális

A hagyományos vállalkozásokhoz hasonlóan a szociális gazdasági szervezetek is kihasználják a digitalizáció nyújtotta lehetőségeket.[10] A szociális gazdaság szervezetei hozzájárulnak a digitális átmenet igazságosabbá tételéhez. Azáltal, hogy a digitális munkaplatformok közvetlenül összekapcsolják a vállalkozásokat és az ügyfeleket a munkavállalókkal, átalakítják az üzleti folyamatokat, és mély hatással vannak a munkavégzés jövőjére.[11] A kereskedelmi platformokhoz hasonlóan a kooperatív platformok is weboldalakat vagy mobilalkalmazásokat használnak az áruk vagy szolgáltatások értékesítésére.

Fő különbségük a kereskedelmi platformokhoz képest, hogy demokratikus irányításon és/vagy közös tulajdonlason alapulnak. Bár a digitalizáció óriási előnyökkel jár, létezik digitális szakadék, különösen a közösség azon szegmensei között, amelyek nem rendelkeznek a szükséges készségekkel vagy eszközökkel. A COVID-19 válság még inkább láthatóvá tette ezt a digitális szakadékot. Ezért az ökoszisztéma digitális átállásának számos akadályt és kihívást kell leküzdenie. Négy kulcsfontosságú területet azonosítottunk[12]:

1. Képzés és készségek a társadalmi integráció elősegítésére
2. A megfizethető, adaptált és nyílt/megosztott fejlett technológiához való hozzáférés
3. A működőképességbe, az elterjedésbe és a láthatóságba való beruházás
4. Beruházás decentralizált tárolási infrastruktúrába és adatkezelési elemzésbe

Ökológiai

A szociális és szolidáris gazdaság egységei hozzájárulnak a környezeti fenntarthatóságra való igazságos áttéréshez. Bár a szövetkezetek és más szociális gazdasági egységek különleges figyelmet és segítséget igényelnek a környezeti szempontból fenntartható gazdaságra való méltányos átállás megvalósításához, a zöld átállás gyakran nem élvez prioritást az idő, a beruházások és a szervezeti kapacitás tekintetében. A fenntartható és erőforrás-hatékony társadalomban való élethez, annak fejlesztéséhez és támogatásához szükséges ismeretek, képességek, értékek és attitűdök, azaz a zöld készségek hiányoznak a helyi és a szociális gazdasági szervezetekből. A készségek hiányát a vállalkozás minden szintjén kezelni kell: a vezetés (folyamatok, irányítás, hatások stb.), az alkalmazottak (tervezés, folyamatok, kommunikáció stb.), de a munkatársak körében is (tudatosság).[13]

Elismertség

A szociális és szolidáris gazdaság szenved attól, hogy a polgárok, a szociális és pénzügyi partnerek nem ismerik el a társadalomhoz való hozzájárulását. Sok fogyasztó szeretne tudatosabban vásárolni, a megvásárolni kívánt áruk és szolgáltatások eredete kapcsán, de nem mindig tudja, hogyan tegye ezt meg. Ezért a Bizottság vállalja, hogy megerősíti a kommunikációs tevékenységét, elősegíti a szociális és szolidáris gazdaságra vonatkozó konkrét statisztikai adatok kidolgozását, és hozzájárul az összes tagállamra kiterjedő összehasonlító tanulmányok kidolgozásához. [14]

1.3. EURÓPAI STRATÉGIA

2017. novemberében az Európai Bizottság elfogadta a Szociális Jogok Európai Pillérét, hogy költségvetési kötelezettségvállalások, jogalkotási kezdeményezések vagy a nemzeti politikák összehangolása révén újrateremtse egy szociálisabb Európát. [15] Az Európai Pillér alapelvei és jogai **három tengely** köré csoportosulnak: **(1) munkaerőpiachoz való egyenlő hozzáférés és azonos lehetőségek, (2) méltányos munkakörülmények, (3) szociális védelem és társadalmi befogadás.**

[12] Transition pathway for proximity and social economy

[13] Ibid

[14] Ibid

[15] Action Plan to boost the social economy and create jobs (europa.eu)

Ez közös keretet biztosít az európai polgárok szociális jogai számára, és a 2021 decemberében elfogadott új Szociális Gazdasági Cselekvési Terv megszületéséhez vezetett. A terv célja a szociális innováció fellendítése, a szociális gazdaság fejlődésének támogatása és a szociális és gazdasági átalakulás erejének erősítése. A terv a 2021-2030-as időszakra egy sor intézkedést javasol. A Cselekvési Tervnek és a különböző intézkedéseknek három fő célkitűzése van [16]:

- (1) A szociális gazdaság fejlesztését támogató politikai és jogi keret létrehozása.
- (2) A szociális gazdaság szervezeteinek lehetőséget kínálni az elinduláshoz és a bővüléshez.
- (3) Biztosítani a szociális gazdaság és a benne rejlő lehetőségek elismerését.

2. A SZOCIÁLIS GAZDASÁG ÉS A FOGLALKOZTATOTTSÁG A PARTNER ORSZÁGOKBAN

2.1. BELGIUM

Belgiumban a gazdaság és a foglalkoztatás a régiók hatáskörébe tartozik. A három régió, Flandria, Brüsszel főváros és Vallónia ezért sajátos közpolitikával rendelkezik a szociális gazdaság előmozdítására vonatkozóan. Vallóniában és Brüsszelben a szociális gazdaság fogalmát az európai szinthez meglehetősen hasonlóan határozzák meg, nevezetesen "minden olyan gazdasági tevékenységet, amelyet egyesületek, szövetkezetek, kölcsönös segélyegyesületek és alapítványok fejlesztenek, és nem a profitmaximalizálás a célja".[17] Brüsszelben 2018-ban rendeletet fogadtak el arról, hogy az EMES kritériumai alapján határozzák meg, mi a szociális vállalkozás. E kutatóhálózat szerint "a szociális vállalkozás a következő elveknek felel meg: (a) gazdasági projekt megvalósítása; (b) társadalmi cél követése; c) demokratikus kormányzás gyakorlása".

Belgium e két régiójában a szociális vállalkozást és a szociális gazdaságot gyakran szinonimaként használják, ami Flandriában nem így van. Történelmileg a szociális gazdaság Flandriában inkább az alacsonyan képzett munkavállalók munkaerő-piaci integrációjára korlátozódott (WISE-ok - Work Integration Social Enterprises), de ez idővel átalakult. A szociális gazdaságot 2012 óta egy rendelet (Ondersteuningsdecreet[18]) jogilag úgy határozza meg, mint a különböző szervezeti formákon és tevékenységi ágazatokon belül kialakított "szociális vállalkozói értékek" összességét. A szociális gazdaságot tehát a szociális vállalkozói szellem és a szociális vállalkozás egy alcsoportjának tekintik. Mindazonáltal ezen régiók közötti értelmezési különbségek a fogalom európai és nemzetközi szintű egységesítésére irányuló munka fényében egyre inkább elhalványulnak.[19]

[16] 2022.01 Note Stratégique Europe.pdf (lelabo-ess.org)

[17] Publications catalogue - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission (europa.eu)

[18] Ondersteuningsdecreet | Sociale Economie

[19] Social enterprises and their ecosystems in Europe. Updated country report Belgium.pdf

A FOGLALKOZTATÁS MEGOSZLÁSA JOGI FORMA SZERINT (2020)

	BRUSSELS	WALLONIA
	NUMBER OF WORKERS	
ASSOCIATIONS	81 216	136 301
COOPERATIVES	2 305	2 338
FOUNDATIONS	2 542	2 034
MUTUAL BENEFIT SOCIETIES	6 107	4 040
SOCIAL ENTERPRISES	705	9 707
TOTAL	92 875	154 420

A szociális gazdaságban dolgozók túlnyomó többségét (88%) az egyesületek foglalkoztatják. A dobogót a kölcsönös segélyegyesületek (4,1%) és a szociális célú társaságok (4%) zárják, megelőzve a szövetkezeteket (1,9%) és az alapítványokat (1,9%). [20]

2.2. FRANCIAORSZÁG

A szociális gazdaság gyökerei már a 19. században megtalálhatók Franciaországban. A koncepciót fokozatosan intézményesítették az országban, először a szociális gazdaságért felelős államtitkárságok létrehozásával 1984-ben, majd 2000-ben a szolidáris gazdaságért felelős államtitkárságok létrehozásával, amelyeket 2014-ben egy törvény szilárdított meg. [21]. 2014 júliusa óta a szociális és szolidáris gazdaságról szóló kerettörvény határozza meg a szociális és szolidáris gazdaságot Franciaországban [22]. E törvény célja, hogy közös pontokat és érdekeket határozzon meg a különböző tevékenységi ágazatok szereplői között. A francia törvény 4 alapelvet határoz meg, amelyek a szociális gazdaság alapját képezik, és amelyeket a szociális vállalkozásoknak tiszteletben kell tartaniuk:

- A társadalmi hasznosságra való törekvés
- Megvalósítható gazdasági modell keresése
- Demokratikus kormányzás
- Korlátozott nyereségesség vagy társadalmi cél szolgálatába állított nyereségesség

Az Európai Bizottság által meghatározottak alapján a szociális és szolidáris gazdaság Franciaországban magában foglalja az egyesületeket, szövetkezeteket, kölcsönös segélyegyesületeket, alapítványokat, valamint a szociális és szolidáris vállalkozásokat. Ezen túlmenően a francia jog olyan szervezeteket is magában foglal, amelyek kereskedelmi státuszban működnek, miközben működési szabályzataikban számos alapvető jellemzőt betartanak, mint például a demokratikus irányítás, a társadalmi hasznosság keresése, a nyereség korlátozott, törvényi szabályokkal történő felosztása stb.

[20] L'état des lieux de l'Economie sociale 2019-2020

[21] L'institutionnalisation de l'économie sociale et solidaire : Etat et société civile organisée en France de 1981 à 2017

[22] ESS: de quoi parle-t-on? | Avise.org

Ez az, amit a törvény a szervezet társadalmi közhasznú státuszaként határoz meg, ami azt jelenti, hogy fő társadalmi küldetésük a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek támogatása, a kirekesztés és az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, az állampolgári nevelés, a társadalmi kohézió és a fenntartható fejlődés előmozdítása.[23]

A FOGLALKOZTATÁS MEGOSZLÁSA JOGI FORMA SZERINT (2020)[24]

ASSOCIATIONS	1.852 MILLIONS
COOPERATIVES	308 532
FOUNDATIONS	85 771
MUTUAL BENEFIT SOCIETIES	138 415
TOTAL	2.4 MILLION WORKERS

2.3. MAGYARORSZÁG

Magyarország azon uniós országok közé tartozik, ahol a szociális gazdaság fogalmának ismertsége az ágazat szereplői körében igen alacsony. Ezt tetézi, hogy nincs egyetértés a szociális vállalkozások különböző jogi formáival kapcsolatban. A fogalom nem szűkíthető le egyetlen jogi formára, hanem a társadalmi célok. Ezért a szociális vállalkozások elismerésére, finanszírozására és szabályozására a különböző jogi formákra (pl. egyesület, alapítvány, nonprofit társaság vagy szociális szövetkezet) és a közérdekű tevékenységekre vonatkozó rendeleteket alkalmazzák. Ezen információk alapján a szociális gazdaság az országban úgy írható le, mint "a nonprofit, fogyasztóorientált, időben és térben korlátozott gazdasági tevékenységek összessége, amelyeket nem kormányzati és nonprofit (NGO) szereplők végeznek piacgazdasági keretek között, és amelyek a másik két szektor kielégítetlen szükségleteinek innovatív módon történő kielégítésére összpontosítanak". [26] Ezek a vállalkozások főként a szociális és közüzemi szektorban tevékenykednek. Gazdasági tevékenységük célja a magánadományok és az állami pályázatok kiegészítése.

A FOGLALKOZTATÁS MEGOSZLÁSA JOGI FORMA SZERINT (2020)

COOPERATIVES AND ASSOCIATIONS	28 177
FOUNDATIONS	19 689
MUTUAL BENEFIT SOCIETIES	12 807
SOCIAL ENTERPRISES	5 159
TOTAL	65 832

[23] FR-Social enterprises and their ecosystems.pdf

[24] ESS France Atlas infographie 1.pdf (ess-france.org)

[25] Grants Europe Consulting Kft. (2018), „Pénzügyi eszközök és pénzügyi eszközök kihelyezése társadalmi vállalkozásokhoz” kutatás, Budapest: OFA.

[26] Lipták-Siposné-Nagy: Áttekintés a magyarországi szociális gazdaságról és gazdasági szervezeteiről 2019

2.4. SPANYOLORSZÁG

Spanyolországban a szociális gazdaságot olyan gazdasági és vállalkozói tevékenységek összességéként határozzák meg, amelyeket a magánszektorbeli szervezetek az általános gazdasági és társadalmi érdekeket követve végeznek. Ez a fogalom közismertté vált, és 2011 óta kifejezetten törvény szabályozza. Ez a törvény jogi keretet teremt a szociális gazdaságot alkotó valamennyi szervezet számára. Ez a törvény nem hoz létre (vagy szabályoz) új jogi személytípust, hanem csupán (azonosítási és promóciós célokból) csoportosítja a korábban létező, meghatározott jogi formájú szervezeteket. Előírja azonban, hogy az ágazatba tartozó valamennyi szervezetnek bizonyos elveken alapuló értékeket kell követnie, mint például:

- a személy/társadalmi cél elsőbbsége a tőkével szemben
- a nyereség felosztása, amely nem a tőkeellátottságnak megfelelően történik
- a társadalmi ágazatok iránti elkötelezettség
- függetlenség a közhatalomtól

Továbbá, a 2011. évi törvény elismeri a hagyományosan a szociális gazdaság részét képező szervezeteket, mint például a szövetkezeteket, a kölcsönös biztosítási szervezeteket, a WISE-eket, valamint a gazdasági tevékenységet folytató egyesületeket és alapítványokat. A törvény azonban a szociális gazdaságba sorolja "mindazokat a vállalkozásokat is, amelyek gazdasági tevékenysége a korábban bemutatott elveken alapul".

Ezzel szemben a szociális vállalkozás fogalma kevésbé kapott nyilvános elismerést, és nem alakult ki megfelelő explicit szabályozás. Azonban még ha a szociális vállalkozásokat nem is ismeri el külön törvény, ez nem jelenti azt, hogy nincs jogi keret a szociális vállalkozásként definiálható szervezetek számára. Valójában a szociális vállalkozások a szociális gazdaságról szóló általános törvényben is szerepelhetnek.

A FOGLALKOZTATÁS MEGOSZLÁSA JOGI FORMA SZERINT

	<u>NUMBER</u>
<u>COOPERATIVES</u>	20,348
<u>FOUNDATIONS</u>	14,729
<u>SOCIAL ENTERPRISES</u>	10,313
<u>INSERTION ENTERPRISES</u>	7,134
TOTAL	52 524

HOGYAN KÍSÉRJÜK AZ ÁLLÁSKERESŐKET ?

1. APTE: FELMÉRÉS ÉS FÓKUSZ CSOPORT

1.1. ÁTTEKINTÉS

Az APTE projekt egy innovatív programnak köszönhetően lehetővé szeretné tenni a kevésbé vagy egyáltalán nem képzett fiatalok, valamint a 45 év feletti, munkát kereső felnőttek számára a társadalmi és szakmai beilleszkedést. E két csoport keveredése lehetővé teszi a generációk közötti kapcsolatok kialakítását a kölcsönös mentorálás révén, illetve mivel munkát keresnek, segít nekik felfedezni a jövő ágazatát és szakmáit. Ez az út a szociális és fenntartható gazdaság felfedezésére és megismerésére összpontosít, az elméleti műhelymunkákon, valamint a nem kormányzati civil szervezeteknél végzett gyakorlaton keresztül. A háromféle tevékenységgel - **mentorálás, tanulási modulok/workshopok és pro bono küldetések** - szeretnénk megnyitni a lehetőségeiket, tudatosítani bennük képességeiket, és megkönnyíteni a jövő ágazataiban való elhelyezkedésüket.

A következő rész a négy országban (Belgium, Franciaország, Magyarország és Spanyolország) gyűjtött adatok összehasonlító elemzéséből áll, amelyben a legmarkánsabb hasonlóságokat és különbségeket emeljük ki. Minden adatot és értéket elemeztünk és feldolgoztunk ehhez a beszámolóhoz, mely mind a felmérést, mind a fókuszcsoportokat magában foglalja.

MÓDSZERTAN

Céljaink elérése érdekében a projekt első szellemi eredményét (IO1) minőségi megközelítéssel - másodelemzés és fókuszcsoport az álláskeresőkkal foglalkozó szakemberekkel - és mennyiségi megközelítéssel - online felmérés az álláskeresők körében - valósítottuk meg. A fókuszcsoportok fő célja az volt, hogy megismerjük a szociális szakemberek véleményét a 45 év feletti álláskeresők, valamint a fiatal és alacsony képzett álláskeresők támogatásának és álláskeresőségének valóságáról. A szakemberekkel való találkozókat vagy távolról, Zoomon keresztül, vagy személyesen tartották, legfeljebb 3 órában. A feltett kérdések célja a következők:

- a 45 év feletti és az alacsony képzettségű fiatal álláskeresők támogatásának struktúrájában tapasztalt akadályok és nehézségek feltárása.
- a 45 év feletti és az alacsony képzettségű fiatal álláskeresők által tapasztalt akadályok és nehézségek azonosítása, amelyekkel a támogató struktúrák során találkozhatnak.
- a 45 év feletti és az alacsony képzettségű fiatal álláskeresők szükségleteinek előrejelzése a támogató struktúrák által érzékelték szerint.
- a 45 év feletti és az alacsony képzettségű fiatal álláskeresők foglalkoztatását akadályozó tényezők azonosítása.
- a 45 év feletti és az alacsony képzett fiatalok munkába állításához szükséges beruházások (idő/erőforrások/személyzet) meghatározása.

A különböző kérdésekkel először alcsoportokban foglalkoztak, majd a javaslatokat minden résztvevő közreműködésével egy plenáris ülésen vitatták meg. Az egyes országok fókuszcsoportjainak eredményeit (angol vagy francia nyelven) egy Word vagy PowerPoint prezentációs dokumentumban osztották meg.

A jelentés **kvantitatív megközelítése** az álláskeresők számára készített online kérdőíveken alapult. A kérdőív nem csak a jelenlegi álláskeresőknak szólt. Felmérésünkbe ugyanis bevontuk azokat az alacsonyan képzett fiatalokat és 45 év felettieket is, akik a közelmúltban kerültek ilyen helyzetbe, még akkor is, ha jelenleg munkaviszonyban állnak. A kérdőív segítségével igyekeztünk azonosítani:

- milyen akadályokkal és nehézségekkel szembesültek álláskeresőik során.
- az álláskeresőik során a támogatással kapcsolatos igényeiket és elvárásaikat.
- az álláskeresőik iránti motivációjukat
- érdeklődésük egy olyan program iránt, mint amilyen az APTE által javasolt program, amely mentorálást, a fenntartható fejlődéshez és a szociális gazdasághoz kapcsolódó ágazatok felfedezését és pro bono missziót kínál.

A kérdőívet a PLS tervezte angol nyelven az összes partner közreműködésével. Minden ország a saját nyelvére való fordításért, valamint a kérdőív digitális vagy fizikai terjesztéséért volt felelős a célközönség számára. A különböző eredményeket (angol vagy francia nyelven) egy Excel-fájl segítségével osztották meg.

Azáltal, hogy figyelembe vesszük a szakembereket, de az álláskeresőikben legközvetlenebbül érintett személyek közvetlen tapasztalatait is, reméljük, hogy képesek leszünk olyan információkat gyűjteni, amelyek kiegészítik, esetleg ellentmondanak vagy átfedik egymást. Ezek az információk hasznosak lesznek egy olyan ambiciózus támogatási program megvalósításához, mint az APTE. Programunk a lehető legmegfelelőbb válaszokat kívánja adni az álláskeresőik igényeire és elvárásaira, ugyanakkor megpróbálja leküzdeni azokat a nehézségeket és akadályokat, amelyekkel az álláskeresőik és a helyi szereplők általában találkoznak.

RÉSZTVEVŐK

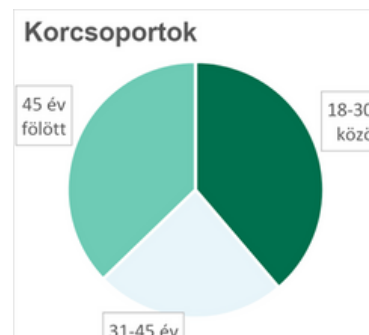
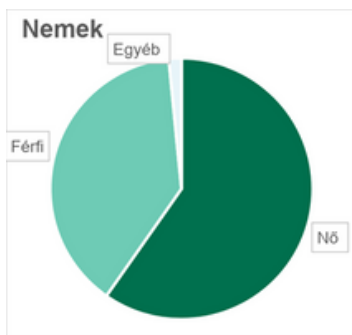
A fókuszcsoportos felmérés során összesen 32 szakemberrel készítettünk interjút 25 különböző szervezetből, a konzorcium három országából. Ezek az emberek különböző profilúak. A képzőktől kezdve a helyi munkaügyi hivatalok vezetőin át a migrációs háttérrel rendelkező emberekkel foglalkozó önkéntes szektor szereplőig terjed a skála. A kérdőívvel kapcsolatban nem értük el az eredetileg kitűzött 200 válaszadói célt (50/ország), de így is sikerült 129 embertől választ kapnunk. A válaszadók profilját az alábbiakban részletezzük. Összefoglaló a konzorciumi partner által az IO1 kapcsán elért célközönségről:

	<i>Survey</i>	<i>Focus Groups</i>
PLS & G1 - Belgium	43	13 participants / 13 organisations
PBL - France	30	11 participants / 6 organisations
OKA - Hungary	16	No focus group
WFS - Spain	40	8 participants / 6 organisations
Total	129	32 participants / 25 organisations

1.2. DEMOGRÁFIAI ELEMZÉS

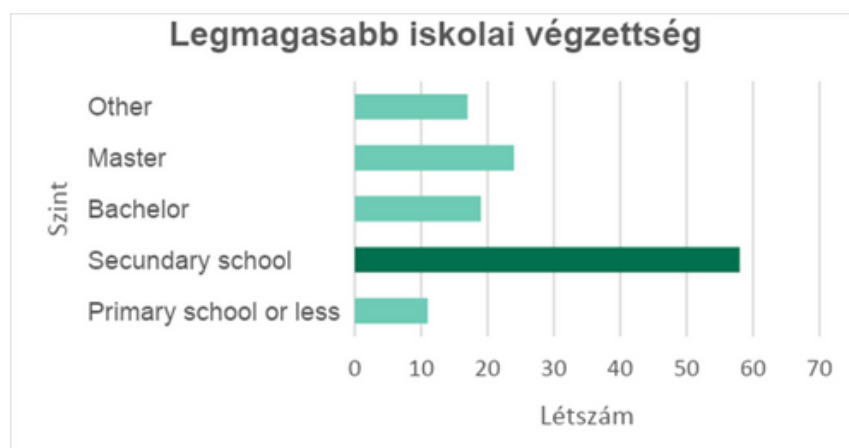
Kor és nem

A felmérésre összesen 129 személy válaszolt Belgiumból, Franciaországból, Spanyolországból és Magyarországról. Közülük 77 nő és 50 férfi volt, a fennmaradó 2 fő pedig "egyébként" vagy "nem binárisként" határozta meg magát. A válaszadók életkorát tekintve 50-en a 18-30 éves korosztályba, 48-an a 45 év feletti korosztályba, a többiek pedig a 31-44 éves korosztályba tartoztak (31). A résztvevők kis többsége jelezte, hogy egyedülálló (51,2%), ezt követték azok, akik házasnak vagy élettársi kapcsolatban élőknek (30,1%), elválnak (10,6%) és özvegynek (2,5%) vallották magukat. Bár az út, amelyet ezzel a projekttel ki akarunk alakítani, egy meghatározott korosztályba tartozó (18-25 és 45 év feletti), kevés vagy semmilyen képesítéssel nem rendelkező álláskeresőkre irányul. A kérdőív a szélesebb közönségnek szólt, azoknak, akik munkát keresnek, vagy nemrégiben kerültek ilyen helyzetbe. Továbbá a válaszadók többsége (129-ből 102) annak az európai országnak az állampolgára, ahol a felmérést végezték, és folyékonyan beszéli az adott ország nyelvét vagy valamelyik hivatalos nyelvét.

Iskolázottság és Foglalkoztathatóság

A kérdőívre válaszolók kevesebb mint felének (58 résztvevő) legmagasabb végzettsége középfokú végzettség. Ezen személyek 65%-a (38/58) álláskereső. Bár a projekt keretében kidolgozandó útvonal a 45 év feletti álláskeresőket és a 25 év alatti, kevés vagy semmilyen képesítéssel nem rendelkező álláskeresőket célozza meg, úgy döntöttünk, hogy szélesebb mintát célzunk meg. A kérdőívre válaszolók közül 69 személy jelenleg munkát keres. Közülük 20 fő esetében az álláskereső időtartama kevesebb mint 3 hónap, 22 fő esetében pedig több mint egy év volt. A kérdőívünkben szereplő álláskeresők összességében alacsonyan képzett emberek, ami megfelel az általunk kialakítani kívánt út célközönségének.

A többi résztvevő (60 fő) főként dolgozó (alkalmazott vagy önálló vállalkozó) vagy diák volt. Ezen 60 nem álláskereső közül, amikor arra kérték őket, hogy jelöljék meg, mennyi idő alatt találták meg jelenlegi vagy legutóbbi munkahelyüket, több mint egyharmaduk (26/60) azt válaszolta, hogy kevesebb mint 3 hónap alatt.

Tapasztalat

A 69 álláskereső válaszadó közül 22 (32%) kevesebb mint egyéves munkatapasztalattal rendelkezik, 27 (39%) pedig több mint 5 éves tapasztalattal. Ami az álláskereső időtartamát illeti, megfigyelhetjük, hogy a szélsőséges értékek (nem túl tapasztalt / nagyon tapasztalt; rövid álláskereső időtartam / hosszú álláskereső időtartam) azok, ahol a résztvevők többsége található. Ezek az értékek összefüggésbe hozhatók azzal a célközönsséggel, amelyre az utunk szempontjából kíváncsiak vagyunk. A csekély képzettséggel rendelkező fiatalok általában tapasztalatlanok, ami akadályozza a munka világába való belépésüket. Míg a 45 év felettiek, akik munkát keresnek, tapasztalattal rendelkeznek, de életkoruk megakadályozhatja őket abban, hogy újra belépjenek a munkaerőpiacra.

1.3. FŐBB EREDMÉNYEK

Kihívások

Az álláskeresés során felmerülő kihívások felmérése érdekében a résztvevőket arra kértük, hogy jelöljenek meg legfeljebb 3 kihívást, amellyel az álláskeresés során szembesülnek. A kihívások és nehézségek típusának előfordulása a résztvevők származási országai szerint változik. Mindazonáltal úgy tűnik, hogy minden országban a **tapasztalat hiánya** az egyik fő kihívás, amellyel az álláskeresés során szembe kell nézni. A másik kihívás, amely a legtöbb partnerországban közös, az **állásajánlatok megtalálása**.

Ha közelebbről megvizsgáljuk a különböző partnerországokat, azt látjuk, hogy Magyarországon a megkérdezett álláskeresők több mint fele a **képzettségük munkaerőpiaci relevanciájának hiányát** jelölte meg álláskeresésük fő nehézségeként (16-ból 10). A magyarországi résztvevők további nehézségei közé tartozott a képzettségek kevés vagy egyáltalán nem elismert elismerése és a kínált alacsony fizetés. Más okokat is megemlítettek, például azt, hogy nem magyarok, hogy a munkáltatók **nem ismerik el a képességeiket**, vagy kevésbé gyakran, hogy nincs tapasztalatuk az álláskeresés terén.

A felmérés francia válaszadói számára az állásajánlatok megtalálása volt a legnagyobb nehézség, amellyel álláskeresésük során szembesültek. A tapasztalat hiánya, a **földrajzi mobilitás** és a külföldi származás ugyancsak az álláskeresők előtt álló kihívások között szerepelt. A franciaországi fókuszcsoportok során tett egyéb észrevételeket is hozzá kell adni ezekhez, mint például: a munkaerőpiac megközelítési módjára vonatkozó ismeretek hiánya, a vállalati kódok ismeretének hiánya, az álláskeresés módszertanának hiánya, a hálózat hiánya, de az önbizalom hiánya és a karrier kiaknázásának nehézségei is. Ez utóbbi megfigyeléshez kapcsolódva a szakemberek azt is tapasztalják, hogy ezek a fiatal vagy idősebb álláskeresők hajlamosak a profiljukkal kapcsolatos "negatív" elemekre összpontosítani, ami önkorlátozáshoz vagy önértékeléshez vezethet. A felmérés spanyol válaszadói számára **az állásajánlatok megtalálása** volt a legnagyobb nehézség, amellyel álláskeresésük során szembesültek. A tapasztalat hiánya, a földrajzi mobilitás és az elégtelen fizetés ugyancsak az álláskeresők által említett kihívások közé tartozott. A fókuszcsoportok során a szakemberek rámutattak azokra a szociális nehézségekre is, amelyek miatt a lakosság, különösen a kevés képesítéssel rendelkező fiatalok gyakran megélhetési munkát végeznek. Csapdába esnek egy alacsonyabb szintű egyenlőségi hálózatban, ami bizonytalan, nem szabályozott munkahelyekhez vezet, amelyek akadályozzák a hosszú távú szakmai projektet. Ez a munkára való kényszer tehát csökkenti személyes és szakmai fejlődésüket. Ráadásul ezek a népességcsoportok nem tudnak felülkerekedni az előítéleteken és sztereotípiákon, így végül úgy érzik, hogy **azonosulnak** ezekkel a bizonytalan munkahelyekkel. Belgiumban a **tapasztalat hiánya** a legnagyobb nehézség, amellyel az emberek álláskeresés közben szembesülnek. Az állásajánlatok megtalálását, a tanulmányi szint elismerésének hiányát vagy a képzettség egyenlőtlenségét ugyancsak nehézségekként említették a válaszadók.

Ezeket a különböző okokat a fókuszcsoportok során is említették. A szakemberek azt is hozzátették, hogy a fiatalabbak egyik nehézsége az, hogy nem tudják, mit szeretnének csinálni. Amint azt Franciaországban és Spanyolországban megállapították, a megkülönböztetést okozó sztereotípiák és előítéletek, amelyekkel ezek a csoportok, és különösen a fiatalok szembesülnek, demotiválják őket.

	1 st Challenge	2 nd Challenge	3 rd Challenge
Belgium	Lack of experience	Finding job offers	Little to no recognition of the diploma
France	Finding job offers	Lack of experience	Geographical mobility
Hungary	Qualifications not relevant to the labour market	Lack of experience	Little or no recognition of skills
Spain	Finding job offers	Lack of experience	Geographical mobility

Támogatás

Összességében a konzorcium négy országában az álláskeresőök úgy nyilatkoztak, hogy **elégedettek voltak az álláskeresés során**. Ez különösen az egyéni szempontból kapott támogatás minőségével magyarázható. Úgy tűnik, hogy az álláskeresőök elégedettebbek a támogatással, ha különböző források állnak rendelkezésükre, ha bizalmi kapcsolat alakul ki közöttük, és ha a támogatási struktúrák az igényeikhez igazított segítséget nyújtanak. Azok az álláskeresőök, **akik nem érzik magukat támogatottnak**, főként arra hivatkoznak, hogy az álláskeresés során nem volt megfelelő a kapcsolat, különösen a nagy regionális/helyi struktúrák részéről. Rámutatnak arra, hogy ebben a rendszerben ritkán veszik fel velük a kapcsolatot, vagy nem kínálnak a képességeiknek vagy érdeklődési körüknek megfelelő megoldásokat.

Motivációk

Ez a kérdőív két különböző módon foglalkozott a munkakeresési motivációval. Egyrészt azt akartuk meghatározni, hogy a válaszadók milyen fontosságot tulajdonítanak a munkahelyválasztással kapcsolatos különböző elemeknek (karrierlehetőségek, fizetés, munkaidő, társadalmi kapcsolatok...). Másrészt meg akartuk határozni azokat az engedményeket vagy kompromisszumokat, amelyeket a résztvevők hajlandóak elfogadni és megtenni a munkanélküliség elkerülése érdekében. Mindkét esetben megfigyelhettünk hasonlóságokat, de olyan elemeket is, amelyek inkább az egyes országokra jellemzőek. A konzorcium valamennyi országában a résztvevők számára fontos motiváció a "**munkahely biztonsága**". A francia Nemzeti Statisztikai Információs Tanács (CNIS) szerint a munkahely biztonsága azt jelenti, hogy egy személy "hosszú távú" megszakítás nélkül marad alkalmazásban, még akkor is, ha cégváltás történik. Nem feltétlenül, de ezért utalhat a szerződés típusára (határozott/határozatlan idejű, határozott idejű, részmunkaidős stb.). Egy másik elem, amely Magyarország kivételével minden országban központi elemnek tűnik, a keresett munkához kapcsolódó **szociális szempont**.

[27] IE 16 JANVIER 2008 (cnis.fr)- Une nouvelle définition de la sécurité de l'emploi- HRSquare

Úgy tűnik, hogy a résztvevők olyan munkát keresnek, amely lehetővé teszi számukra, hogy társadalmi kapcsolatokat teremtsenek és segítsenek másoknak. A francia és belga válaszadók számára fontosnak tűnik az is, hogy olyan **munkát találjanak, amely érdekli őket**. A fizetés fontossága szintén motivációként jelenik meg, különösen a spanyol válaszadók esetében. Ami a munkanélküliség elhagyásának motivációit illeti, a belga, a francia és a spanyol válaszadókban két közös elem tűnik közösnek. Mindhárom országban a válaszadók hajlandóak lennének **új készségeket** szerezni (például képzéssel) és **alacsonyabb fizetést** elfogadni. Egy másik, Spanyolországban és Belgiumban közös kompromisszum a **földrajzi mobilitással** kapcsolatos. Úgy tűnik, hogy a válaszadók mindkét országban nyitottak arra, hogy a munkanélküliség elkerülése érdekében az otthonuktól távolabb dolgozzanak. Magyarország abban különbözik a többi országtól, hogy a résztvevők a jelek szerint **nem támogatnak semmilyen engedményt a munkanélküliség elkerülése érdekében**. Éppen ellenkezőleg, a magyarok határozottan elleneztek a kérdésben szereplő összes javaslatot, különösen a földrajzi mobilitást.

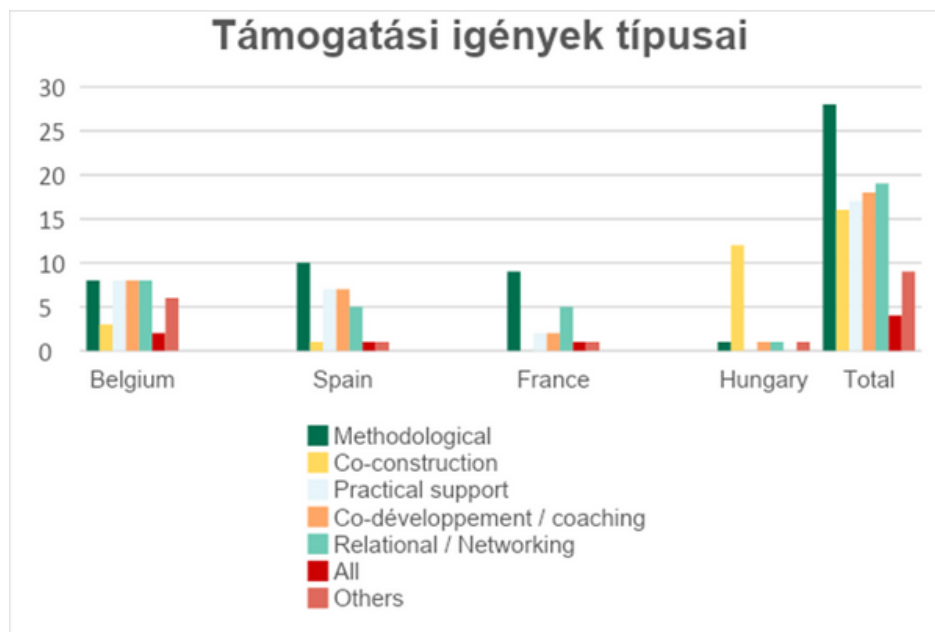
Motivations to choose a job			
	1 st motivation	2 nd motivation	3 rd motivation
Belgium	Interesting job	Job security	Social tie
France	Job security	Interesting job	Job that helps others
Hungary	High salary	Job security	Flexible schedule
Spain	Job security	Career opportunity	Useful job

Motivations to leave unemployment			
	1 st motivation	2 nd motivation	3 rd motivation
Belgium	New skills	Working further	Lower paid
France	Part-time job	New skills	Lower paid
Spain	New skills	Working further	Part-time and lower paid

Szükségletek

A 129 válaszadó közül 111 osztotta meg, hogy milyen típusú támogatást szeretne kapni az álláskereső során. A résztvevőket arra kérték, hogy válasszanak egyet az említett támogatások közül, vagy pontosan jelöljék meg, ha kettő vagy több támogatás kombinációját szeretnék. A támogatás típusa, amely a többi közül kiemelkedik, a **módszertani/technikai támogatás**. A válaszadók negyede (28 résztvevő) valóban szeretne olyan eszközöket igénybe venni, amelyek javítják az álláskereső minőségét azáltal, hogy a profiljuknak, az önéletrajzuknak és az interjúnak megfelelő ajánlatokat találjanak bizonyos kutatási módszerekkel és eszközökkel. A második helyen (19 résztvevő) a szakmai **kapcsolati háló** kibővítésének igénye áll, például toborzókkal és vállalatokkal való találkozások által. Harmadszor, több személyes támogatásra van szükség, amely **az önbizalomra, az önbecsülésre és a motivációra** összpontosít (18 résztvevő). Valóban, a fókuszcsoportok vizsgálata során minden országban gyakran hangsúlyozták, hogy az álláskereső által tapasztalt akadályok egy része az előítéletekből fakad, amelyeket ők maguk társítanak a háttérükhöz. Ezért érdekes, hogy az álláskereső hajlandóak dolgozni helyzetüknek ezen a mentálisabb aspektusán is. Emellett néhány résztvevő (17 fő) azt is hangsúlyozta, hogy a szakmai világban való elmélyüléshez **gyakorlatiasabb** támogatásra van szükség. Amint azt a fókuszcsoportokban részt vevő szakemberek megállapították, az álláskereső, különösen a fiatalabbak, nem ismerik a munkahelyhez kapcsolódó szabályokat.

Mások (16 résztvevő) azt hangsúlyozták, hogy a felkínált támogatásban **átfogóbb** segítségre lenne szükség, a projektjük közös kidolgozásában és a szükségletek közös elemzésében nyújtott segítség révén. A többi résztvevő (13 fő) vagy az összes javasolt támogatás kombinációját, vagy az említett támogatások közül 2 vagy 3 kombinációját szeretne volna.

2. TANULSÁGOK A FOGLALKOZTATOTTSÁGHOZ VEZETŐ ÚTHOZ

E felmérések és fókuszcsoporthoz célja az volt, hogy megértsük és jobban megismerjük a fiatal és alacsonyan képzett álláskeresők, valamint a 45 év feletti igényeit, vágyait és motivációit. A kérdőíveknek és a fókuszcsoporthoz köszönhetően most további információkkal rendelkezünk, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy hatékonyabban adaptáljuk az általunk kidolgozandó úthoz kapcsolódó tevékenységeket. Ezek az eredmények azt is lehetővé teszik számunkra, hogy innovatív megoldásokat javasoljunk az álláskeresőket kísérő vagy kísérni kívánó szereplők számára. A program során a konzorcium 4 országában kínált út kölcsönös mentorálást, workshopokat és pro bono missziókat ajánl majd a feltárt elvárások, kihívások és igények jobb megválaszolása és kielégítése érdekében.

A projekt egyik központi tevékenysége a szociális és fenntartható gazdaság fogalma köré javasolt kollektív tevékenységek. Ezeknek a műhelyeknek a célja, hogy rávilágítsanak a kevésbé ismert szakmákra és ágazatokra. Ezzel a programmal, és amint azt a fókuszcsoporthoz során számos szakember hangsúlyozta, nem lehet cél új dolgok létrehozása. Valójában már sok minden van a területen, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni, és a műhelymunkák különösen arra szolgálnak majd, hogy a meglévő megoldások valódi megfigyelését végezzük el, hogy lássuk, hogyan lehet azokat folyamatosan összekapcsolni egymással. Mint korábban említettük, a szociális és fenntartható gazdasági szektor egy olyan ágazat, amely a polgárok általi elismerés hiányától szenved. Bár az ágazat által felvetett problémák jól ismertek, sokan még mindig nincsenek tisztában azzal, hogy szakmai döntéseik révén hogyan kapcsolódhatnak be ebbe az ágazatba és hogyan segíthetik azt. Ezért ez a projekt workshopok és tanulási modulok sorozatát kínálja, hogy segítsen a munkakeresőknek felfedezni az ágazat mögött rejlő szakmai és személyes fejlődési lehetőségeket.

A mentorálás az APTE program által kínált tevékenységek másik pillére. A mentorálás egy önkéntes és ingyenes, támogatásra, cserére és tanulásra irányuló interperszonális kapcsolat, amelyben egy tapasztalt személy szakértelmét és idejét fekteti be annak érdekében, hogy elősegítse egy másik személy fejlődését, akinek készségeket és képességeket kell elsajátítania, és szakmai és/vagy személyes célokat kell elérnie.[1] A program keretében kölcsönös, azaz két álláskereső között történő mentorálást fogunk javasolni, akik közül az egyik fiatal, a másik pedig 45 év feletti. Tudomásunk szerint a konzorcium országaiban még nem alkalmaztak ilyen megközelítést. Úgy véljük, hogy ez a megközelítés segíthet az álláskeresőknek abban, hogy hasznosnak érezzék magukat azáltal, hogy egy másik, hasonló helyzetben lévő személy számára támogatást és erőforrást jelentenek. A mentorálás tehát az álláskeresők önbizalmának növelését szolgálhatja.

[28] Mentorat Québec: Définition et origine

A páros munka lehetőséget adhat arra is, hogy az álláskereső az álláskereső konkrétabb aspektusain - önéletrajz, kísérőlevél vagy interjúkészítés - dolgozzanak, és közvetlen visszajelzést kapjanak. A mentorálás tehát az egyik módja annak, hogy a fókuszcsoportok és a felmérés során azonosított gyakorlati és személyesebb támogatás iránti igényt kielégítsük.

Végül a pro bono (latinul "pro bono publico"- a közjóért) olyan önkéntes tevékenység, amelynek során a szakemberek különböző területeken felajánlják szakmai képességeiket és tehetségüket társadalmi projektek javára. A pro bono munkát általában olyan gazdasági szakemberek végzik, akik a saját területükön nagy szakmai tudással rendelkeznek, és akik nagy hatással lehetnek a társadalmi szervezet irányítására. A pro bono konzultáció hatása egy társadalmi szervezet számára általában nagy, és közép- és hosszú távon mérhető. Ezzel a programmal szeretnénk lehetővé tenni az álláskereső számára, hogy felismerjék képességeiket, különösen a szociális készségeiket, és azokat egy szervezet javára fordítsák. Ily módon a pro bono egyszerre kezeli a tapasztalathiányból adódó kihívást, amellyel az álláskereső gyakran szembesülnek, és a készségek azonosításának és fejlesztésének lehetőségét. Végezetül pedig lehetőséget nyújt arra is, hogy bővítsék szakmai kapcsolati hálójukat.

KONKLÚZIÓ

Összességében a projekt révén azt szeretnénk elérni, hogy a fiatal és alacsonyan képzett álláskeresők, valamint a 45 év felettek:

- Ismereteket szerezzenek a szociális és fenntartható gazdaságról,
- Felismerjék és tudatosítsák képességeiket,
- Azonosítsák a szociális és fenntartható gazdasághoz kapcsolódó szakmákat, és hogy ez egyesekben hivatást ébresszen,
- A kollektív és egyéni pro bono misszióknak (kérségalapú önkéntesség) köszönhetően hasznosnak és alkalmasnak érezzék magukat,
- Értékeljék ezt a pro bono tapasztalatot az önéletrajzukban, egy interjú során, vagy például a LinkedInen,
- Nyitott(abb)ak legyenek a más generációkhoz tartozó emberekkel való tapasztalatcserére,
- A tanfolyamot követő hónapokban munkát találjanak, vagy jelentkezzenek egy átképzésre, illetve más készségeiket fejlesszék.

Ez a projekt azért innovatív, mert lehetővé teszi egy teljes út kialakítását az átalakulás témáival (fenntartható, digitális) kapcsolatos tudatosságnövelő workshopokkal, a készségek azonosításával foglalkozó műhelymunkákkal, konkrét tereptapasztalat által egy szervezet iránti elkötelezettséggel, és lehetővé teszi a két álláskereső csoport közötti intergenerációs tapasztalatcserét is. A mentorálás szempontjából is innovatív, mivel nem egy mentor és egy tanítvány lesz, hanem két azonos szintű ember, akik egymást támogatják: kölcsönös generációk közötti mentorálás.

BIBLIOGRÁFIA

KÖNYVEK:

- Duverger, Timothée., *L'institutionnalisation de l'économie sociale et solidaire : État et société civile organisée en France de 1981 à 2017*, Informations sociales, vol. 199, no. 1, 2019, pp. 28-35.

INTÉZMÉNYI FORRÁSOK:

- European Commission (January 2020), *Social enterprises and their ecosystems in Europe – Comparative synthesis report*, available online <https://rb.gy/ycrx05>
- European Commission (December 2021), *Social Economy Action Plan*, available online <https://rb.gy/ajmnm6>
- European Commission (December 2021), *Question/Answers : Social Economy Action Plan*, available online <https://rb.gy/urddhm>
- European Commission (December 2021), *Commission presents Action Plan to boost the social economy and create jobs*, available online <https://rb.gy/grvzbm>
- European Commission (December 2021), *Staff working : Scenarios towards co-creation of a transition pathway for a more resilient, sustainable and digital Proximity and Social Economy industrial ecosystem*, available online <https://rb.gy/yxavqo>
- European Commission (November 2022), *Transition pathway for proximity and social economy*, available online <https://rb.gy/35xco4>
- International Labour Organisation (June 2022), *Resolution concerning decent work and the social and solidarity economy*, available online <https://rb.gy/fragnr>
- International Labour Organisation (June 2022), *Le travail décent et l'économie sociale et solidaire*, available online <https://rb.gy/g5ohca>
- Le Labo de l'économie sociale et solidaire (January 2022), *Analyse du plan d'action européen pour l'économie sociale*, available online <https://rb.gy/gjjqko>
- Observatoire de l'économie sociale (Juillet 2022), *L'état des lieux de l'économie sociale 2019-20*, available online <https://rb.gy/bcyvob>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (July 2020), *Social economy and the COVID-19 crisis: current and future roles*, available online <https://rb.gy/1wkajk>

WEBSITE-OK:

- Vlaanderen Sociale Economie, Ondersteuningdecreet, available online : <https://rb.gy/exmuu6>

Project Number : 2021-1-FR01-KA220-ADU-000029505

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus + Programme. This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

www.apteprobono.eu

Project coordinator: Pro Bono Lab

Pro Bono Lab
6, Rue des Bateliers
92110 CLICHY
France
www.probonolab.org

